

22.09.2021

Asia/5

§ 43

Pelastuslaitoksen talousarvioesitys 2022 ja taloussuunnitelma 2023-2024

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Pelastuslaitos päätti yksimielisesti hyväksyä muutetun esityksen pelastuslaitoksen vuoden 2022 talousarvioehdotukseksi ja 2023-2024 taloussuunnitelmaksi esitettäväksi edelleen kaupunginhallitukselle seuraavasti:

Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion 2022 henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin.

Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna."

Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet

Pelastuslaitoksen vuoden 2022 toiminnan pääpainopisteet ovat seuraavat:

- Pelastustoimen valmiuden ja palvelutason kasvattaminen valvontaviranomaisen veloitteiden täyttämiseksi
- Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvien digitaalisen turvallisuusviestinnän sisältöjen ja menetelmien kehittäminen
- Kaupunkiyhteisen pelastustoiminnan, väestönsuojelun ja varautumisen yhteistoiminnan ja valmiuden kehittäminen
- Osallistuminen vuoden 2023 alusta lukien voimaan astuvan pelastustoimen uudistuksen valmisteluun (mm. muutokset toiminnan ja talouden ohjauksessa) sekä tietojohdantamisen ja pelastustoimen tietojärjestelmähankkeiden edistäminen

Toiminnan kuvaus

22.09.2021

Helsingin kaupungin pelastuslaitos vastaa alueen pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoitopalvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, turvallisuusviestinnästä sekä muusta ohjauksesta ja neuvonnasta. Lisäksi pelastuslaitos vastaa poikkeusolojen valmiussuunnittelusta sekä väestönsuojeluväestönsuojelun kehittämisestä, suunnittelusta ja väestönsuojeluun varautumisen koordinoinnista Helsingissä.

Pelastuslaitos on yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittinen turvallisuusorganisaatio, jonka on kyettävä itsenäiseen toimintaan kaikkina vuorokauden aikoina niin normaalioloissa kuin poikkeusoloissakin. Pelastuslaitos turvaa palveluidensa toimintaedellytykset tuottamalla itse tekniset ja hallinnolliset tukipalvelunsa.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Pelastuslaitoksen käyttömenot kasvavat noin 6,89 miljoonaa euroa (11,3 %). Menolisäyksestä yli miljoona euroa johtuu kirjaustavan muutoksista investointien ja käyttömenojen välillä sekä keskushallinnosta siirtyvistä digitaaliseen perustaan liittyvistä kustannuksista. Kasvusta yli 0,8 miljoonaa euroa johtuu kaupungin vuoden 2021 palkkakehitysohjelman mukaisesta palkkojen kasvusta. Lisäksi henkilöstömenot kasvavat 1,35 miljoonaa palkkaohjelman 2022 johdosta.

Pelastustoimen käyttömenot ovat noin 53,37 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 79,8 % pelastuslaitoksen käyttömenoista. Kasvua edellisvuoteen on noin 12,6 %. Kustannusten kasvua selittävät pelastusyksikön ja kärkiyksikön lisäys palvelutason kehittämiseksi.

Ensihoitopalvelun käyttömenot 14,32 miljoonaa ovat noin 20,2 % pelastuslaitoksen käyttömenoista ja kasvua on noin 6,9 %. Kasvun myötä varaudutaan palvelutason kehittämiseen 12 tunnin ensihoitoyksikön lisäyksellä.

Kaupunkistrategia 2017–2021

Pelastuslaitos on tuottanut laadukkaita palveluita, kasvattanut palveluverkostonsa kattavuutta sekä kehittänyt toimintansa digitaalisuutta. Toiminnallaan pelastuslaitos on tuottanut turvallisuutta sekä omalla vahvalla suoriutumisellaan tukenut Helsingin kehittymistä maailman toimivimmaksi kaupungiksi.

Pelastuslaitos on kehittänyt oman organisaationsa toimintakulttuuria mm. esihenkilötyöhön ja johtamiskulttuuriin panostamalla. Nämä toimenpiteet ovat lisänneet henkilöstön työtyytyväisyyttä, millä puolestaan on välitön yhteys asiakaspalvelukokemuksen onnistumiseen. Vuonna

2021 aloitettu organisaatiouudistus tukee toimintakulttuurin kehittämistä.

Toimiva Helsinki rakentuu tasa-arvolle ja yhdenvertaisuudelle, joita myös pelastuslaitos on omassa toiminnassaan edistänyt. Laitos on osallistanut henkilöstöään aikaisempaa vahvemmin.

Pelastuslaitos on jatkanut palveluidensa kehittämistä. Tavoitteena on kehittää aiempaa vaikuttavampia palveluja ja hyödyntää aiempaa enemmän myös digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kehittämiseksi.

Pelastuslaitos on hoitanut talouttaan vastuullisesti. Laitos pyrkii jatkuvasti löytämään kustannustehokkaampia tapoja toimia.

Toimintaympäristön muutostekijät 2022–2025

Helsingissä nuorten väestöryhmien osuus on suuri, mutta myös ikään-tyvien määrän kasvu on Helsingissä merkittävä kehitystrendi. Ikään-tyvien määrän lisääntyminen vaikuttaa asumisen ja palveluiden tarpeisiin ja se tulee ottaa huomioon paitsi ensihoitopalvelun, myös onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Helsingin väestön kielellinen ja kulttuurinen kirjo kasvaa. Kasvava vieraskielisen väestön määrä vaatii pelastustoimen ja ensihoitopalvelun henkilöstöltä yhä enemmän kielitaitoa ja eri kulttuurien tuntemusta.

Helsingissä on käynnissä useita mittavia rakennushankkeita, jotka yhdistelevät korkeaa ja laajaa maanalaista rakentamista. Rakentamisessa ja asumisessa yleistyvät myös uudenlaiset teknologiaratkaisut. Nämä korostavat pelastuslaitoksen roolia pelastustoiminnan edellytysten varmistamisessa sekä onnettomuuksien ennalta ehkäisyssä jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa.

Helsingissä on alueita, joilla pelastustoiminnan toimintavalmiusajan kansallisiin ohjearvoihin ei päästä. Rakentamisen jatkuessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä entisestään toimintavalmiusaikojen parantamiseen kiinnitetään yhä enemmän huomiota.

Vaikka ilmastonmuutos on vuosikymmeniä kestävä prosessi, jota monin eri keinoin pyritään torjumaan, muutoksen vaikutukset ovat jo konkreettisia. Erityisesti sään ääri-ilmiöt ovat lisääntymässä, mikä lisää pelastustoiminnan tehtäviä ja lisää painetta kehittää kaupunkirakennetta ja infrastruktuuria ääri-ilmiöiden vaikutusten ennalta ehkäisemiseksi.

Lainsäädännön muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu muuttuu 1.1.2023. Muutoksen valmistelu vuoden 2022 aikana sitoo merkittävästi pelastuslaitoksen johdon ja asiantuntijoiden resursseja. Uudistukseen liittyvästä lainsäädännöstä aiheutuvat uudet velvoitteet lisäävät pelastuslaitoksen hallinnollisia tehtäviä ja kasvattavat siten asiantuntijoiden rekrytointitarvetta.

Muut muutostekijät 2022

Valvontaviranomaisen mukaan pelastustoiminnan nopean avunsaannin valmius ei ole vaatimusten mukainen. Valmiutta kehitetään 10 vuoden toimintasuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2022 aikana valmistaudutaan käynnistämään Konalan pelastusasema ja Tapanilan kärkiyksikkötoiminta viimeistään vuoden lopussa.

Ensihoitopalvelun resursointi on viimeisen kymmenen vuoden aikana jäänyt selvästi jälkeen asiakas- ja tehtävämäärän kehityksestä. Tästä aiheutuvia viiveitä tehtävissä sekä henkilöstön kuormittavuutta alennetaan nostamalla ensihoidon valmiutta vuonna 2022 yhdellä 12 tunnin yksiköllä.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Hyvinvointialueuudistus keskittää pelastustoimen strategisen ohjauksen valtiolle ja heikentää Helsingin kaupungin mahdollisuuksia ohjata verotuloja ja suunnitella pelastuslaitoksen palveluita paikallisella tasolla kaupungin kannalta tuottavimmalla ja tarkoituksenmukaisimmalla tavalla vuodesta 2023 lähtien.

Palomiesten saatavuus on akuutti haaste koko Suomessa. Suunniteltujen pelastusasemien käynnistämiseen vaadittavat lisäresurssit ja Helsingin pelastuskoulun toiminnan jatkumiseen liittyvät epävarmuustekijät ovat merkittävä uhka pelastustoiminnan palvelutason kehittämiseksi aluehallintoviraston edellyttämälle tasolle vuoden 2025 loppuun mennessä. Henkilöstön saatavuus on pystyttävä turvaamaan, jotta pelastuslaitos pystyy varmistamaan kaupunkilaisten turvallisuuden. Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna.

Väestönsuojien jatkuvasti kasvava korjausvelka vaarantaa poikkeusoloihin varautumisen lisäksi väestönsuojien normaaliajan käytön sekä kasvattaa väestönsuojien ylläpito- ja korjauskustannuksia.

Ikääntyneiden määrän ja kotihoidon lisääntyminen lisäävät ensihoidon, ensihoidon avunannon ja ensivastetehtäviä.

Helsingissä on suuria alueellisia ja väestöryhmittäisiä hyvinvointieroja. Syrjäytymisen lisääntyminen ja huono-osaisuuden keskittyminen lisäävät tutkitusti onnettomuusriskejä, mikä huomioidaan pelastustoimen palveluiden suunnittelussa.

Erilaiset teknologiaratkaisut haastavissa kaupunkirakentamisen rakennuskokonaisuuksissa aiheuttavat uudenlaisia riskejä, jotka huomioidaan pelastustoiminnan menetelmissä ja työturvallisuudessa sekä onnettomuuksien ehkäisyssä.

Tuottavuus

Pelastuslaitoksen tuottavuutta kuvaava indeksi muodostuu pelastustoiminnan, onnettomuuksien ehkäisyn, ja ensihoitopalvelun suoritemääristä ja resurssikulutuksesta, näiden synergiasta, sekä henkilöstön hyvinvointia kuvaavista mittareista. Indeksien osoittajassa on pelastuslaitoksen bruttokäyttömenot lisättynä poistoilla. Indeksia oikaistaan asukasluvun ja kustannustason muutoksella. Pelastuslaitoksen tuottavuuden arvioidaan olevan 84,4 vuonna 2022 (2020=100). Tuottavuus heikenee vuoden 2021 ennusteen perusteella arviolta 11,1 pistettä. Noin 2,4 pistettä indeksin laskusta selittyy kirjanpidollisilla muutoksilla sekä vuoden 2021 palkkakehitysohjelmalla, joiden myötä keskushallinnon aikaisemmin maksamia kustannuksia ja lisäpalkkarahoitus on siirretty pelastuslaitoksen momentille. Pääosa muutoksesta johtuu taloudellisista panostuksista sekä pelastustoiminnan että ensihoitopalvelun avunsaantiajan kehittämiseen. Hidastunut asukasluvun kasvu korostaa muutosta, koska palveluverkon lisäykset eivät seuraa lineaarisesti asukasluvun kehitystä.

Yksikkökustannukset

Pelastuslaitoksen yksikkökustannukset lasketaan euroa/asukas. Tunnusluku esitetään erikseen pelastuslaitostasolle, pelastustoimelle ja ensihoitopalvelulle. Näiden lisäksi pelastuslaitos vastaa kunnan muuhun toimintaan kuuluvasta väestönsuojien ylläpidosta, mille ei esitetä yksikkökustannusta. Palveluiden yksikkökustannukset kasvavat samoin perustein kuin tuottavuuden kehitys. Muutokset on esitetty liitteessä.

Muut talouden toimintaympäristön muutokset

Aluehallintoviranomainen on asettanut pelastuslaitokselle uhkasakon pelastustoiminnan avunsaantiajan parantamiseksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä edellyttää merkittävää pelastustoiminnan lisähajauttamista ja asemaverkoston kasvattamista. Ensihoitopalvelussa potilaiden tavoittamisviiveet ylittävät palvelutasopäätöksen mukaiset tavoiteajat reilusti ja henkilöstö on ylikuormittunut tiheän tehtävämäärän

johdosta. Vuonna 2022 rekrytoidaan merkittävästi lisää henkilöstöä osana vuoteen 2029 ulottuvaa palveluverkon kehittämistä.

Vuoden 2023 voimaan tuleva hyvinvointialueuudistus ja sen valmistelu vuonna 2022 sitovat merkittävästi pelastuslaitoksen asiantuntijaresursseja. Uudistus on uhka pelastuslaitoksen toiminnan rahoituksen riittävyydelle.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen: I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3-vahvuisella yksiköllä on enintään kuusi minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti: Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 60 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.

Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia: 11 000 turvallisuuspistettä.

Henkilöstösuunnitelma

Pelastuslaitoksen henkilömäärän arvioidaan kasvavan vuonna 2022 yhteensä 45:llä ja henkilötyövuosien 42:lla. Konalan pelastusasemalle palkataan 17 ja Tapanilan kärkiyksikköön 12 palomiestä, minkä lisäksi onnettomuuksien ehkäisyn toimintaan lisätään kaksi ja ensihoitopalveluun kuusi henkilötyövuotta. Palomiesten saatavuudessa on ollut haasteita vuonna 2021, mistä syntyneitä henkilöstövajetta paikataan vuonna 2022.

Henkilöstökokemukseen panostetaan toimintakulttuuria kehittämällä. Henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi palomiesten palkkauksen kehittäminen Uudellamaalla kilpailukykyiselle tasolle on tavoitteena Helsingin kaupungin palkkakehitysohjelman mukaisesti vuonna 2022. Pelastuskoulun toiminnan jatkuvuus ja kansallinen pula palomiehistä on uhkaa rajoittaa henkilöstön saatavuutta ja sitä myötä toiminnan kehittämistä. Sisäistä liikkuvuutta edistetään niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Kuntalaisvaikutukset

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden ja ensihoidon tavoittamisviiveen parantaminen lyhentävät avunsaantiaikaa, jolloin epätoivotun tapahtuman kuntalais- ja ympäristövaikutukset pystytään minimoimaan.

Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvän osaamisen kasvattaminen laajalaisesti kaikkien kuntalaisten keskuudessa auttaa osaltaan vähentämään onnettomuuksia.

Jokainen helsinkiläinen sekä kaikki Helsingin alueella liikkuvat ovat pelastuslaitoksen palvelujen piirissä. Pelastustoiminta, onnettomuuksien ehkäisy, varautuminen sekä kiireellinen ensihoito ovat keskeinen osa turvallista Helsinkiä. Onnettomuuksien ehkäisy ja niiden vaikutusten rajoittaminen tuottavat näin merkittäviä hyötyjä kuntalaisille ja laajemmin koko yhteiskunnalle.

Ympäristö

Pelastuslaitos ylläpitää öljyvahinkojen torjuntavalmiutta Helsingin alueella. Öljyntorjuntavalmiuden ylläpidossa tehdään yhteistyötä niin kaupunkikonsernin sisällä kuin muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on siirtyä enenevässä määrin mahdollisimman vähäpäästöiseen toimintaan ja ajoneuvokalustoon. Siirtymä on tehtävä hallitusti siten, ettei pelastustoiminnan ja ensihoitopalvelun suorituskyky suuronnettomuuksissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa vaarannu. Sammutusaineiden ja alkusammutuskoulutuskalun hankinnoissa kiinnitetään huomiota päästöjen ja ympäristökuorman vähentämiseen.

Käsittely

Vastaehdotus:

Antti Hytti: Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin.

Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna."

Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

22.09.2021

Kannattaja: Martina Houtsonen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin. Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna." Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Ville Elomaa, Martina Houtsonen, Antti Hytti, Anna Laine, Alisa Leppäkoski, Raine Luomanen, Sanna-Mari Oranen, Sanna-Leena Perunka, Matias Turkkila

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Pelastuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Antti Hytin vastaehdotuksen äänin 9-0.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Liitteet

- 1 TAE2022 tiivis
- 2 TAE2022 laaja
- 3 Tunnusluvut TAE2022
- 4 Irtaimen investoinnit TAE2022
- 5 Toiminnallinen muutosesitys 2022 EH

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Pelastuslautakunta päättää hyväksyä pelastuslaitoksen vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja 2023-2024 taloussuunnitelman esitettäväksi edelleen kaupunginhallitukselle.

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet

Pelastuslaitoksen vuoden 2022 toiminnan pääpainopisteet ovat seuraavat:

- Pelastustoimen valmiuden ja palvelutason kasvattaminen valvontaviranomaisen velvoitteiden täyttämiseksi
- Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvien digitaalisen turvallisuusviestinnän sisältöjen ja menetelmien kehittäminen
- Kaupunkiyhteisen pelastustoiminnan, väestönsuojelun ja varautumisen yhteistoiminnan ja valmiuden kehittäminen
- Osallistuminen vuoden 2023 alusta lukien voimaan astuvan pelastustoimen uudistuksen valmisteluun (mm. muutokset toiminnan ja talouden ohjauksessa) sekä tietojohdamisen ja pelastustoimen tietojärjestelmähankkeiden edistäminen

Toiminnan kuvaus

Helsingin kaupungin pelastuslaitos vastaa alueen pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoitopalvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, turvallisuusviestinnästä sekä muusta ohjauksesta ja neuvonnasta. Lisäksi pelastuslaitos vastaa poikkeusolojen valmiussuunnittelusta sekä väestönsuojelun valmiuden kehittämisestä, suunnittelusta ja väestönsuojeluun varautumisen koordinoinnista Helsingissä.

Pelastuslaitos on yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittinen turvallisuusorganisaatio, jonka on kyettävä itsenäiseen toimintaan kaikkina vuorokauden aikoina niin normaalioloissa kuin poikkeusoloissakin. Pelastuslaitos turvaa palveluidensa toimintaedellytykset tuottamalla itse tekniset ja hallinnolliset tukipalvelunsa.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Pelastuslaitoksen käyttömenot kasvavat noin 6,89 miljoonaa euroa (11,3 %). Menolisäyksestä yli miljoona euroa johtuu kirjaustavan muutoksista investointien ja käyttömenojen välillä sekä keskushallinnosta

siirtyvistä digitaaliseen perustaan liittyvistä kustannuksista. Kasvusta yli 0,8 miljoonaa euroa johtuu kaupungin vuoden 2021 palkkakehitysohjelman mukaisesta palkkojen kasvusta.

Pelastustoimen käyttömenot ovat noin 53,37 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 79,8 % pelastuslaitoksen käyttömenoista. Kasvua edellisvuoteen on noin 12,6 %. Kustannusten kasvua selittävät pelastusyksikön ja kärkiyksikön lisäys palvelutason kehittämiseksi.

Ensihoitopalvelun käyttömenot 14,32 miljoonaa ovat noin 20,2 % pelastuslaitoksen käyttömenoista ja kasvua on noin 6,9 %. Kasvun myötä varaudutaan palvelutason kehittämiseen 12 tunnin ensihoitoyksikön lisäyksellä.

Kaupunkistrategia 2017–2021

Pelastuslaitos on tuottanut laadukkaita palveluita, kasvattanut palveluverkostonsa kattavuutta sekä kehittänyt toimintansa digitaalisuutta. Toiminnallaan pelastuslaitos on tuottanut turvallisuutta sekä omalla vahvalla suoriutumisellaan tukenut Helsingin kehittymistä maailman toimivimmaksi kaupungiksi.

Pelastuslaitos on kehittänyt oman organisaationsa toimintakulttuuria mm. esihenkilötyöhön ja johtamiskulttuuriin panostamalla. Nämä toimenpiteet ovat lisänneet henkilöstön työtyytyväisyyttä, millä puolestaan on välitön yhteys asiakaspalvelukokemuksen onnistumiseen. Vuonna 2021 aloitettu organisaatiouudistus tukee toimintakulttuurin kehittämistä.

Toimiva Helsinki rakentuu tasa-arvolle ja yhdenvertaisuudelle, joita myös pelastuslaitos on omassa toiminnassaan edistänyt. Laitos on osallistanut henkilöstöään aikaisempaa vahvemmin.

Pelastuslaitos on jatkanut palveluidensa kehittämistä. Tavoitteena on kehittää aiempaa vaikuttavampia palveluja ja hyödyntää aiempaa enemmän myös digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kehittämiseksi.

Pelastuslaitos on hoitanut talouttaan vastuullisesti. Laitos pyrkii jatkuvasti löytämään kustannustehokkaampia tapoja toimia.

Toimintaympäristön muutostekijät 2022–2025

Helsingissä nuorten väestöryhmien osuus on suuri, mutta myös ikääntyvien määrän kasvu on Helsingissä merkittävä kehitystrendi. Ikääntyvien määrän lisääntyminen vaikuttaa asumisen ja palveluiden tarpeisiin ja se tulee ottaa huomioon paitsi ensihoitopalvelun, myös onnetto-

22.09.2021

muuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Helsingin väestön kielellinen ja kulttuurinen kirjo kasvaa. Kasvava vieraskielisen väestön määrä vaatii pelastustoimen ja ensihoitopalvelun henkilöstöltä yhä enemmän kielitaitoa ja eri kulttuurien tuntemusta.

Helsingissä on käynnissä useita mittavia rakennushankkeita, jotka yhdistelevät korkeaa ja laajaa maanalaista rakentamista. Rakentamisessa ja asumisessa yleistyvät myös uudenlaiset teknologiaratkaisut. Nämä korostavat pelastuslaitoksen roolia pelastustoiminnan edellytysten varmistamisessa sekä onnettomuuksien ennalta ehkäisyssä jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa.

Helsingissä on alueita, joilla pelastustoiminnan toimintavalmiusajan kansallisiin ohjearvoihin ei päästä. Rakentamisen jatkuessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä entisestään toimintavalmiusaikojen parantamiseen kiinnitetään yhä enemmän huomiota.

Vaikka ilmastonmuutos on vuosikymmeniä kestävä prosessi, jota monin eri keinoin pyritään torjumaan, muutoksen vaikutukset ovat jo konkreettisia. Erityisesti sään ääri-ilmiöt ovat lisääntymässä, mikä lisää pelastustoiminnan tehtäviä ja lisää painetta kehittää kaupunkirakennetta ja infrastruktuuria ääri-ilmiöiden vaikutusten ennalta ehkäisemiseksi.

Lainsäädännön muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu muuttuu 1.1.2023. Muutoksen valmistelu vuoden 2022 aikana sitoo merkittävästi pelastuslaitoksen johdon ja asiantuntijoiden resursseja. Uudistukseen liittyvästä lainsäädännöstä aiheutuvat uudet velvoitteet lisäävät pelastuslaitoksen hallinnollisia tehtäviä ja kasvattavat siten asiantuntijoiden rekrytointitarvetta.

Muut muutostekijät 2022

Valvontaviranomaisen mukaan pelastustoiminnan nopean avunsaannin valmius ei ole vaatimusten mukainen. Valmiutta kehitetään 10 vuoden toimintasuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2022 aikana valmistaudutaan käynnistämään Konalan pelastusasema ja Tapanilan kärkiyksikkötoiminta viimeistään vuoden lopussa.

Ensihoitopalvelun resursointi on viimeisen kymmenen vuoden aikana jäänyt selvästi jälkeen asiakas- ja tehtävämäärän kehityksestä. Tästä aiheutuvia viiveitä tehtävissä sekä henkilöstön kuormittavuutta alennetaan nostamalla ensihoidon valmiutta vuonna 2022 yhdellä 12 tunnin yksiköllä.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Hyvinvointialueuudistus keskittää pelastustoimen strategisen ohjauksen valtiolle ja heikentää Helsingin kaupungin mahdollisuuksia ohjata verotuloja ja suunnitella pelastuslaitoksen palveluita paikallisella tasolla kaupungin kannalta tuottavimmalla ja tarkoituksenmukaisimmalla tavalla vuodesta 2023 lähtien.

Palomiesten saatavuus on akuutti haaste koko Suomessa. Suunniteltujen pelastusasemien käynnistämiseen vaadittavat lisäresurssit ja Helsingin pelastuskoulun toiminnan jatkumiseen liittyvät epävarmuustekijät ovat merkittävä uhka pelastustoiminnan palvelutason kehittämiselle aluehallintoviraston edellyttämälle tasolle vuoden 2025 loppuun mennessä. Henkilöstön saatavuus on pystyttävä turvaamaan, jotta pelastuslaitos pystyy varmistamaan kaupunkilaisten turvallisuuden.

Väestönsuojien jatkuvasti kasvava korjausvelka vaarantaa poikkeusoloihin varautumisen lisäksi väestönsuojien normaaliajan käytön sekä kasvattaa väestönsuojien ylläpito- ja korjauskustannuksia.

Ikääntyneiden määrän ja kotihoidon lisääntyminen lisäävät ensihoidon, ensihoidon avunannon ja ensivastetehtäviä.

Helsingissä on suuria alueellisia ja väestöryhmittäisiä hyvinvointieroja. Syrjäytymisen lisääntyminen ja huono-osaisuuden keskittyminen lisäävät tutkitusti onnettomuusriskejä, mikä huomioidaan pelastustoimen palveluiden suunnittelussa.

Erilaiset teknologiaratkaisut haastavissa kaupunkirakentamisen rakennuskokonaisuuksissa aiheuttavat uudenlaisia riskejä, jotka huomioidaan pelastustoiminnan menetelmissä ja työturvallisuudessa sekä onnettomuuksien ehkäisyssä.

Tuottavuus

Pelastuslaitoksen tuottavuutta kuvaava indeksi muodostuu pelastustoiminnan, onnettomuuksien ehkäisyn, ja ensihoitopalvelun suoritemäärästä ja resurssikulutuksesta, näiden synergiasta, sekä henkilöstön hyvinvointia kuvaavista mittareista. Indeksien osoittajassa on pelastuslaitoksen bruttokäyttömäärät lisättyinä poistoilla. Indeksia oikaistaan asukasluvun ja kustannustason muutoksella. Pelastuslaitoksen tuottavuuden arvioidaan olevan 84,4 vuonna 2022 (2020=100). Tuottavuus heikenee vuoden 2021 ennusteen perusteella arviolta 11,1 pistettä. Noin 2,4 pistettä indeksin laskusta selittyy kirjanpidollisilla muutoksilla sekä vuoden 2021 palkkakehitysohjelmalla, joiden myötä keskushallinnon aikaisemmin maksamia kustannuksia ja lisäpalkkarahoitus on siirretty pelastuslaitoksen momentille. Pääosa muutoksesta johtuu taloudellis-

ta panostuksista sekä pelastustoiminnan että ensihoitopalvelun avunsaantiajan kehittämiseen. Hidastunut asukasluvun kasvu korostaa muutosta, koska palveluverkon lisäykset eivät seuraa lineaarisesti asukasluvun kehitystä.

Yksikkökustannukset

Pelastuslaitoksen yksikkökustannukset lasketaan euroa/asukas. Tunnusluku esitetään erikseen pelastuslaitostasolle, pelastustoimelle ja ensihoitopalvelulle. Näiden lisäksi pelastuslaitos vastaa kunnan muihin toimintaan kuuluvasta väestönsuojien ylläpidosta, mille ei esitetä yksikkökustannusta. Palveluiden yksikkökustannukset kasvavat samoin perustein kuin tuottavuuden kehitys. Muutokset on esitetty liitteessä.

Muut talouden toimintaympäristön muutokset

Aluehallintoviranomainen on asettanut pelastuslaitokselle uhkasakon pelastustoiminnan avunsaantiajan parantamiseksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä edellyttää merkittävää pelastustoiminnan lisähajauttamista ja asemaverkoston kasvattamista. Ensihoitopalvelussa potilaiden tavoittamisviiveet ylittävät palvelutasopäätöksen mukaiset tavoiteajat reilusti ja henkilöstö on ylikuormittunut tiheään tehtävämäärän johdosta. Vuonna 2022 rekrytoidaan merkittävästi lisää henkilöstöä osana vuoteen 2029 ulottuvaa palveluverkon kehittämistä.

Vuoden 2023 voimaan tuleva hyvinvointialueuudistus ja sen valmistelu vuonna 2022 sitovat merkittävästi pelastuslaitoksen asiantuntijaresursseja. Uudistus on uhka pelastuslaitoksen toiminnan rahoituksen riittävyydelle.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen: I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3-vahvaisella yksiköllä on enintään kuusi minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti: Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 60 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.

Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia: 11 000 turvallisuuspistettä.

Henkilöstösuunnitelma

Postiosoite

PL 112
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinginpelastuslaitos@hel.fi

Käyntiosoite

Agricolankatu 15
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/www/pela/fi>

Puhelin**Faksi**

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro

Alv.nro

Pelastuslaitoksen henkilömäärän arvioidaan kasvavan vuonna 2022 yhteensä 45:llä ja henkilötyövuosien 42:lla. Konalan pelastusasemalle palkataan 17 ja Tapanilan kärkiyksikköön 12 palomiestä, minkä lisäksi onnettomuuksien ehkäisyn toimintaan lisätään kaksi ja ensihoitopalveluun kuusi henkilötyövuotta. Palomiesten saatavuudessa on ollut haasteita vuonna 2021, mistä syntyneitä henkilöstövajetta paikataan vuonna 2022.

Henkilöstökokemukseen panostetaan toimintakulttuuria kehittämällä. Henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi palomiesten palkkauksen kehittäminen Uudellamaalla kilpailukykyiselle tasolle on tavoitteena Helsingin kaupungin palkkakehitysohjelman mukaisesti vuonna 2022. Pelastuskoulun toiminnan jatkuvuus ja kansallinen pula palomiehistä on uhkaa rajoittaa henkilöstön saatavuutta ja sitä myötä toiminnan kehittämistä. Sisäistä liikkuvuutta edistetään niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Kuntalaisvaikutukset

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden ja ensihoidon tavoittamisviiveen parantaminen lyhentävät avunsaantiaikaa, jolloin epätoivotun tapahtuman kuntalais- ja ympäristövaikutukset pystytään minimoimaan.

Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvän osaamisen kasvattaminen laajalaisesti kaikkien kuntalaisten keskuudessa auttaa osaltaan vähentämään onnettomuuksia.

Jokainen helsinkiläinen sekä kaikki Helsingin alueella liikkuvat ovat pelastuslaitoksen palvelujen piirissä. Pelastustoiminta, onnettomuuksien ehkäisy, varautuminen sekä kiireellinen ensihoito ovat keskeinen osa turvallista Helsinkiä. Onnettomuuksien ehkäisy ja niiden vaikutusten rajoittaminen tuottavat näin merkittäviä hyötyjä kuntalaisille ja laajemmin koko yhteiskunnalle.

Ympäristö

Pelastuslaitos ylläpitää öljyvahinkojen torjuntavalmiutta Helsingin alueella. Öljyntorjuntavalmiuden ylläpidossa tehdään yhteistyötä niin kaupunkikonsernin sisällä kuin muiden viranomaisien ja sidosryhmien kanssa.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on siirtyä enenevässä määrin mahdollisimman vähäpäästöiseen toimintaan ja ajoneuvokalustoon. Siirtymä on tehtävä hallitusti siten, ettei pelastustoiminnan ja ensihoitopalvelun suorituskyky suuronnettomuuksissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

22.09.2021

Asia/5

vaarannu. Sammutusaineiden ja alkusammutuskoulutuskalun hankinnoissa kiinnitetään huomiota päästöjen ja ympäristökuorman vähentämiseen.

Esittelijän perustelut

Talousarvion valmisteluohjeiden mukaisesti käyttötalouden tai investointien talousarviossa ja taloussuunnitelmassa ei ole huomioitu sote-uudistuksen vaikutuksia.

Vuoden 2021 palkkakehityssuunnitelman mukaiset korotukset on huomioitu vuoden 2022 talousarvioehdotuksen palkkamenoina. Valmisteluohjeiden mukaisesti mahdollista vuoden 2022 palkkakehityssuunnitelmaa varten ei ole varattu määrärahaa talousarviossa eikä taloussuunnitelmassa. Mahdollista palkkaohjelmaa varten tehdään kansliassa keskitetty määrärahavaraus ja määräraha kohdennetaan talousarviovuoden aikana pelastuslaitokselle, kun päätös mahdollisen palkkakehityssuunnitelman sisällöstä on tehty.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Liitteet

- 1 TAE2022 tiivis
- 2 TAE2022 laaja
- 3 Tunnusluvut TAE2022
- 4 Irtaimen investoinnit TAE2022
- 5 Toiminnallinen muutosesitys 2022 EH

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

KYMPE
TASO